

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

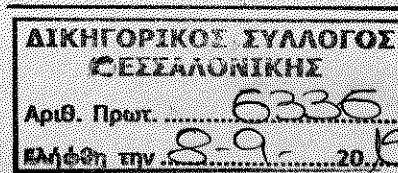
ΕΚΛΟΓΙΚΟ-ΕΠΕΙΓΟΝ

Θεσσαλονίκη 4 Σεπτεμβρίου 2015
Αρ. Πρωτ. 384384(6829)

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΠΡΟΣ Όπως ο Πίνακας Αποδεκτών

Ταχ. Δ/ση : Βασ. Όλγας 198
Τ.Κ. : 54110
Πληροφορίες : Α. Υφαντοπούλου
Α. Αμοιρίδου
Τηλέφωνο : 2313319917, 715
E-mail : G.Eklogon1@pkm.gov.gr
Fax : 2313 319837

ΘΕΜΑ : Πληροφορίες και οδηγίες για τη διενέργεια των γενικών βουλευτικών εκλογών της 20ης Σεπτεμβρίου 2015.

ΣΧΕΤ. : Η αριθμ. πρωτ. 30474/2-9-2015/αριθμ.35 εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Σας γνωρίζουμε ότι αναρτήθηκε στο πρόγραμμα Διαύγεια με αριθμ. **ΑΔΑ:6ΓΜΕ465ΦΘΕ-Υ71** η υπ' αριθμ. 30474/2-9-2015/αριθμ.35 εγκύκλιος της Διεύθυνσης Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης "Πληροφορίες και οδηγίες για τη διενέργεια των γενικών βουλευτικών εκλογών της 20ης Σεπτεμβρίου 2015", για ενημέρωσή σας.

Ακριβές Αντίγραφο

Με Ε.Π.
Ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης

Γιαντσίδου Κατερίνη

Α. Μαυρόπουλος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:

1. κ. Πρόεδρο Εφετείου Θεσσαλονίκης
2. κ. Εισαγγελέα Εφετείου Θεσσαλονίκης
3. κ. Πρόεδρο Πρωτοδικείου Νομού Θεσσαλονίκης
4. κ. Εισαγγελέα Πρωτοδικείου Νομού Θεσσαλονίκης
5. κ. Πρόεδρο Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης
6. κ.κ. Δημάρχους Νομού Θεσσαλονίκης
7. Υπεύθυνους Εκλογικών Διαδικασιών Δήμων Ν. Θεσσαλονίκης

ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ - ΕΚΛΟΓΙΚΟ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ &
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΛΟΓΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΛΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΚΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΚΟΜΜΑΤΩΝ**

**Αθήνα 2 Σεπτεμβρίου 2015
Αριθ. Πρωτ.: 30474**

**ΠΡΟΣ
Τους αποδέκτες του Πίνακα Διανομής**

**Ταχ.Δ/ση : Ευαγγελιστριάς 2
Ταχ.Κώδικας : 101 83
Πληροφορίες : Ε. Κουτούκη, Γ. Παπακώστα,
Θ. Γαρουφαλής
Τηλέφωνο: 213136 – 1132, 1130, 1128
Φαξ: 213136 - 1140, 1129
e-mail: te.ekloges@ypes.gr
g.papakosta@ypes.gr, th.garoufalis@ypes.gr**

Αριθ. Εγκυκλίου: 35

ΘΕΜΑ: «Πληροφορίες και οδηγίες για τη διενέργεια των γενικών βουλευτικών εκλογών της 20^{ης} Σεπτεμβρίου 2015»

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Η παρούσα εγκύκλιος έχει ως στόχο να παράσχει χρήσιμες πληροφορίες και κατευθυντήριες οδηγίες, που αφορούν στην ομαλή διενέργεια των γενικών βουλευτικών εκλογών της 20^{ης} Σεπτεμβρίου 2015, οι οποίες θα διενεργηθούν σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών, που έχουν κωδικοποιηθεί σε ενιαίο κείμενο με το π.δ.26/2012 (Α'57), οι διατάξεις του οποίου ρυθμίζουν αναλυτικά τα σχετικά θέματα.

Ωστόσο διευκρινίζεται ότι, στις επικείμενες εκλογές οι οποίες διενεργούνται πριν τη συμπλήρωση δέκα οκτώ (18) μηνών από τις προηγούμενες, **δεν εφαρμόζονται οι περί εκλογής βουλευτών με σταυρό προτίμησης διατάξεις του π.δ.26/2012, αλλά οι περί σειράς καταλήψεως εδρών διατάξεις (λίστα) του π.δ. 152/1985 που επανέρχονται σε ισχύ και εφαρμόζονται εν προκειμένω (άρθρο 72 παρ. 11 του π.δ. 26/2012).**

Επίσης, στην εγκύκλιο αυτή περιγράφονται όλα τα στάδια της εκλογικής διαδικασίας, οι αρμοδιότητες και οι ενέργειες όλων των συντελεστών, ενώ αναφέρονται και οι νόμιμες προθεσμίες, μέσα στις οποίες οφείλουν να ενεργήσουν. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται στα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά την ημέρα της ψηφοφορίας.

Υπενθυμίζεται, τέλος, ότι αρμόδιος για την οργάνωση και τη διενέργεια των εκλογών σε κάθε εκλογική περιφέρεια (νομό) είναι ο αντιπεριφερειάρχης της περιφερειακής ενότητας της έδρας του, ενώ αρμόδιος για όλους τους δήμους του Νομού Αττικής είναι ο Περιφερειάρχης Αττικής (άρθρο 132 του π.δ. 26/2012).

Τέλος, προκειμένου να διασφαλιστεί η έγκαιρη και άρτια ενημέρωση όλων των ενδιαφερομένων, **επισημαίνεται** ότι όλες οι σχετικές κανονιστικές πράξεις και οι απαραίτητες εγκύκλιοι που εκδίδονται για την προπαρασκευή και διενέργεια των εκλογών, αναρτώνται – κατά περίπτωση – στην ιστοσελίδα του Προγράμματος «Διαύγεια» καθώς στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (www.ypes.gr/el/Elections/NationalElections).

Η εγκύκλιος χωρίζεται σε τρία μέρη:

Στο πρώτο μέρος περιέχονται πληροφορίες για την ημερομηνία των εκλογών, τον αριθμό των βουλευτών που εκλέγονται σε κάθε περιφέρεια, την κτήση του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι, την υποβολή των υποψηφιοτήτων, την ανακήρυξη των υποψηφίων βουλευτών και τον τρόπο εκλογής τους.

Στο δεύτερο μέρος περιγράφονται οι αρμοδιότητες και οι ενέργειες των κρατικών υπηρεσιών και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, αμέσως μετά την έναρξη της προεκλογικής περιόδου έως την προηγούμενη ημέρα της ψηφοφορίας.

Το τρίτο μέρος αναφέρεται στα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά την ημέρα της ψηφοφορίας, ενώ αναλύεται και ο τρόπος ψηφοφορίας, εξαγωγής και ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων.

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΚΛΟΓΩΝ. ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΛΕΓΟΜΕΝΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΚΛΕΓΕΙΝ ΚΑΙ ΕΚΛΕΓΕΣΘΑΙ. ΥΠΟΒΟΛΗ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΚΗΡΥΞΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ. ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

1. Ημερομηνία διενέργειας των εκλογών

Σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 66 (Α'107/28.8.2015), οι εκλογές θα διεξαχθούν την Κυριακή 20 Σεπτεμβρίου 2015. Η ψηφοφορία θα διαρκέσει από ώρα 07.00 έως ώρα 19.00, όπως ειδικότερα προβλέπεται στο άρθρο 50 του π.δ. 26/2012.

2. Αριθμός βουλευτών που εκλέγονται σε κάθε εκλογική περιφέρεια

Ο αριθμός των βουλευτών που εκλέγονται σε κάθε εκλογική περιφέρεια ορίστηκε με το άρθρο 1 του π.δ. 4/2013 (Α' 10). Πρόκειται για την κατανομή των 288 εδρών μεταξύ των 56 εκλογικών περιφερειών της χώρας, δοθέντος ότι οι υπόλοιπες 12 έδρες καταλαμβάνονται από βουλευτές επικρατείας.

3. Δικαίωμα του εκλέγειν

Δικαίωμα ψήφου στις γενικές βουλευτικές εκλογές έχουν οι Έλληνες και Ελληνίδες που έχουν συμπληρώσει **το 18^ο έτος της ηλικίας τους**, είναι γραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους των δήμων του κράτους και δεν έχουν στερηθεί το σχετικό δικαίωμα (άρθρα 4 παρ.1 και 6 παρ.1 του π.δ.26/2012).

Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου η 1^η Ιανουαρίου θεωρείται ως ημερομηνία γέννησης όλων όσοι γεννήθηκαν εντός του έτους (άρθρο 4 παρ.2 του π.δ. 26/2012)

Στερούνται του δικαιώματος του εκλέγειν:

α) Όσοι βρίσκονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, σε πλήρη στερητική δικαστική συμπαράσταση.

β) Όσοι στερήθηκαν το δικαίωμα, λόγω αμετάκλητης ποινικής καταδίκης, σε κάποιο από τα εγκλήματα που ορίζονται από τον ποινικό και στρατιωτικό ποινικό κώδικα, για όσο χρόνο διαρκεί η στέρηση (άρθρο 5 του π.δ 26/2012).

Η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική (άρθρο 51 παρ.5 του Συντάγματος και άρθρο 6 παρ.2 του π.δ.26/2012).

4. Έναρξη προεκλογικής περιόδου

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 παρ. 3 της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών (π.δ.26/2012), η προεκλογική περίοδος αρχίζει από τη δημοσίευση του διατάγματος διάλυσης της Βουλής.

Στις προσεχείς γενικές βουλευτικές εκλογές, η προεκλογική περίοδος **άρχισε την 28^η Αυγούστου 2015.**

5. Δικαίωμα του εκλέγεσθαι

Εκλόγιοι είναι οι Έλληνες και Ελληνίδες, που έχουν συμπληρώσει **κατά την ημέρα της εκλογής το 25^ο έτος της ηλικίας τους** και έχουν τη νόμιμη ικανότητα του εκλέγειν (άρθρο 55 του Συντάγματος και άρθρο 29 του π.δ. 26/2012).

6. Υποβολή υποψηφιοτήτων

Όλοι οι υποψήφιοι (εκείνοι που πρόκειται να περιληφθούν σε συνδυασμούς, καθώς και οι μεμονωμένοι), υποβάλλουν πρόταση υποψηφιότητας, που επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή στο αρμόδιο για την ανακήρυξή τους Πρωτοδικείο, **το αργότερο εννέα (9) ημέρες μετά την έναρξη της προεκλογικής περιόδου, δηλαδή έως τα μεσάνυχτα της 6ης Σεπτεμβρίου 2015** (άρθρο 32 παρ. 6 του π.δ. 26/2012).

Η δήλωση για την κατάρτιση συνδυασμών, κομμάτων ή συνασπισμών συνεργαζομένων κομμάτων ή και ανεξάρτητων υποψηφίων, επιδίδεται, με δικαστικό επιμελητή ή με απόδειξη, στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, **το αργότερο δώδεκα (12) ημέρες μετά την έναρξη της προεκλογικής περιόδου, δηλαδή έως τα μεσάνυχτα της 9^{ης} Σεπτεμβρίου 2015** {άρθρο 34 παρ.5 του π.δ. 26/2012 όπως αυτό αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 10 παράγραφος 3 του ν.4239/2014 (Α'43) και άρθρο 3 παρ.2 του π.δ.26/2012}.

Κάθε συνδυασμός μπορεί να περιλάβει αριθμό υποψηφίων ως τον αριθμό των βουλευτικών εδρών της εκλογικής περιφέρειας, **προσαυξημένο: α)** κατά δύο στις εκλογικές περιφέρειες, όπου εκλέγονται ένας έως και επτά βουλευτές **β)** κατά τρεις, στις εκλογικές περιφέρειες, όπου εκλέγονται από οκτώ έως και δώδεκα βουλευτές, και **γ)** κατά τέσσερις, στις εκλογικές περιφέρειες, όπου εκλέγονται περισσότεροι από δεκατρείς βουλευτές (άρθρο 34 παρ.6 του π.δ. 26/2012).

Η πρόταση υποψηφίων βουλευτών Επικρατείας υποβάλλεται μόνον από κόμματα ή συνασπισμούς συνεργαζομένων κομμάτων και επιδίδεται στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου το **αργότερο δώδεκα (12) ημέρες μετά την έναρξη** της προεκλογικής περιόδου, δηλαδή **έως τα μεσάνυχτα της 9^{ης} Σεπτεμβρίου 2015** (άρθρο 3 παρ.1 και 2 του π.δ. 26/2012).

Ποσόστωση υποψηφίων κατά φύλο. Σύμφωνα με τις διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 34 του π.δ. 26/2012, για την ανακήρυξη των συνδυασμών των πολιτικών κομμάτων κατά τις βουλευτικές εκλογές, ο αριθμός των υποψηφίων βουλευτών από κάθε φύλο πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους, αντιστοίχως, σε όλη την Επικράτεια. Διευκρινίζεται ότι η ανωτέρω ποσόστωση δεν αφορά στο σύνολο των υποψηφίων κάθε συνδυασμού σε κάθε εκλογική περιφέρεια, αλλά μόνο στο σύνολο των υποψηφίων κάθε συνδυασμού σε όλη την Επικράτεια.

7. Ανακήρυξη υποψηφίων και γνωστοποίηση της ανακήρυξης

Οι υποψήφιοι βουλευτές ανακηρύσσονται από το Πρωτοδικείο, στο οποίο υποβλήθηκαν οι υποψηφιότητες, **δέκα (10) ημέρες μετά την έναρξη** της προεκλογικής περιόδου, δηλαδή το αργότερο **έως τα μεσάνυχτα της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 2015** (άρθρο 33 του π.δ.26/2012).

Η ανακήρυξη των συνδυασμών και των υποψηφίων βουλευτών Επικρατείας, ενεργείται από το Α΄ Τμήμα του Αρείου Πάγου, τη **δέκατη τέταρτη (14) ημέρα μετά την** έναρξη της προεκλογικής περιόδου, δηλαδή **την 11^η Σεπτεμβρίου 2015** (άρθρο 35 του π.δ.26/2012).

Οι αποφάσεις των Πρωτοδικείων για την ανακήρυξη των υποψηφίων βουλευτών και του Α΄ Τμήματος του Αρείου Πάγου για την ανακήρυξη των συνδυασμών και των υποψηφίων βουλευτών Επικρατείας κοινοποιούνται αμέσως στον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και στους αντιπεριφερειάρχες της έδρας των νομών. Οι τελευταίοι εκδίδουν προκήρυξη, με την οποία γνωστοποιούνται στην περιφέρεια του νομού τα ονόματα όλων όσοι ανακηρύχθηκαν υποψήφιοι, σύμφωνα με τις αποφάσεις των αρμοδίων δικαστηρίων. Η προκήρυξη τοιχοκολλάται με φροντίδα των δημοτικών αρχών, οπωσδήποτε στα μέρη με τη μεγαλύτερη δημοσιότητα όλων των δήμων κάθε νομού. Επίσης, μπορεί να δημοσιευτεί και στον τύπο, όταν τούτο είναι δυνατό. Η δημοσίευση και τοιχοκόλληση της προκήρυξης πρέπει

να έχει γίνει **το αργότερο έως την πέμπτη ημέρα** πριν από την ημέρα διεξαγωγής της ψηφοφορίας, δηλαδή **την 15^η Σεπτεμβρίου 2015** (άρθρο 39 παρ.2 του π.δ. 26/2012).

8. Τρόπος εκλογής βουλευτών – Εκλογή με «λίστα»

Οι βουλευτές εκλέγονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 2, 3, 98, 99 και 100 του π.δ.26/2012, σε συνδυασμό με αυτές περί σειράς καταλήψεων εδρών (λίστα) του π.δ.152/1985 που επανέρχονται σε ισχύ (άρθρο 72 παρ. 11 του π.δ. 26/2012).

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΩΣ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ

Στο μέρος αυτό περιγράφονται οι ενέργειες των **κρατικών υπηρεσιών** και των **οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης**, αμέσως μετά την προκήρυξη των εκλογών έως και την προηγούμενη ημέρα της ψηφοφορίας.

Στο στάδιο προπαρασκευής των εκλογών περιλαμβάνονται:

- η συγκρότηση των εφορευτικών επιτροπών
- ο διορισμός των δικαστικών αντιπροσώπων και των εφόρων
- ο καθορισμός των εκλογικών τμημάτων και καταστημάτων ψηφοφορίας και ο εφοδιασμός τους με ψηφοδέλτια, εκλογικούς φακέλους, σάκους, κάλπες και ειδικά διαχωρίσματα ψηφοφορίας (παραβάν)
- η εκτύπωση των εκλογικών καταλόγων, βιβλίων και εντύπων που θα χρησιμοποιήσουν οι εφορευτικές επιτροπές και άλλα όργανα και η προώθησή τους στα εκλογικά τμήματα και τα καταστήματα
- η έκδοση του προγράμματος ψηφοφορίας, και
- η παραλαβή του εκλογικού υλικού από τους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής.

1. Συγκρότηση εφορευτικών επιτροπών (άρθρο 58 του π.δ. 26/2012)

Η ψηφοφορία διεξάγεται σε κάθε εκλογικό τμήμα ενώπιον **πενταμελούς εφορευτικής επιτροπής, που αποτελείται από τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής, ως πρόεδρο, και τέσσερα μέλη.** Τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών, με ισάριθμα αναπληρωματικά, κληρώνονται από το οικείο Πρωτοδικείο, μεταξύ των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους εκλογέων του δήμου, που ανήκει το εκλογικό τμήμα.

Σε όποιους δήμους οι κατάλογοι είναι καταρτισμένοι κατά εκλογικά διαμερίσματα, **τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών κληρώνονται ή διορίζονται από αυτούς που είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους του οικείου εκλογικού διαμερίσματος.** Σε όλες τις περιπτώσεις, τα μέλη πρέπει να κατοικούν στο δήμο ή το εκλογικό διαμέρισμα που ανήκει το εκλογικό τμήμα, για το οποίο κληρώθηκαν. Σε περίπτωση διορισμού τους από το αρμόδιο Πρωτοδικείο, τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών πρέπει να έχουν τουλάχιστον απολυτήριο δημοτικού σχολείου και να μην έχουν υπερβεί το εξηκοστό πέμπτο (65^ο) έτος της ηλικίας τους.

Η κλήρωση ή ο διορισμός των μελών γίνεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την, κατά το άρθρο 31 παρ.3 του π.δ.26/2012, έναρξη της προεκλογικής περιόδου, δηλαδή **έως την 12^η Σεπτεμβρίου 2015** (άρθρο 58 παρ.3 του π.δ.26/2012). Τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών ειδοποιούνται για το διορισμό τους με φροντίδα των οικείων Εισαγγελέων Πρωτοδικών και με απόδειξη, **πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν** από την ημέρα διεξαγωγής της ψηφοφορίας, δηλαδή το αργότερο **έως την 14^η Σεπτεμβρίου 2015** (άρθρο 58 παρ.6 του π.δ.26/2012) και οφείλουν να ασκήσουν τα καθήκοντά τους ανεξαρτήτως, αν ειδοποιήθηκαν εγκαίρως (άρθρο 58 παρ.7 του π.δ.26/2012).

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε να αποφευχθεί η κλήρωση ή ο διορισμός ως μελών, προσώπων που κωλύονται να ασκήσουν τα καθήκοντά τους, διότι: α) έχουν υπερβεί το 65^ο έτος της ηλικίας τους β) δεν έχουν απολυτήριο δημοτικού γ) δεν κατοικούν στον οικείο δήμο δ) είναι δημόσιοι και δημοτικοί υπάλληλοι ή έμμισθοι υπάλληλοι δημοτικών νομικών προσώπων και ιδρυμάτων και όσοι με αυτές τις ιδιότητες υπηρέτησαν την τελευταία τριετία προ της εκλογής ε) είναι αποστρατευθέντες αξιωματικοί, όργανα των σωμάτων ασφαλείας και στ) έχουν διατελέσει δήμαρχοι κατά την τελευταία τριετία (άρθρα 58 παρ.4 και 59 παρ.1 του π.δ.26/2012).

Η 15νθήμερη προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 58 παρ.3 του π.δ.26/2012, για την κλήρωση ή το διορισμό των μελών των εφορευτικών επιτροπών, δεν πρέπει να εξαντληθεί.

2. Διορισμός εφόρων και αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής

{άρθρο 68 του π.δ.26/2012, άρθρο 19 του ν. 4071/2012 (Α΄85), άρθρο 10 του ν. 4239/2014 (Α΄43) και άρθρο 74 του ν. 4257/2014 (Α΄93)}

Οι έφοροι και οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής διορίζονται, με κλήρωση, σε δημόσια συνεδρίαση, από το Α΄ Τμήμα του Αρείου Πάγου. Οι δικαστικοί αντιπρόσωποι διορίζονται μεταξύ όσων αναφέρονται στην παρ.3 του άρθρου 68 του π.δ.26/2012, όπως ισχύει. Σημειώνεται ότι οι **συμβολαιογράφοι, οι δικηγόροι και οι ασκούμενοι δικηγόροι, μπορούν να διοριστούν ως δικαστικοί αντιπρόσωποι, τόσο στην εκλογική περιφέρεια καταγωγής τους, όσο και στην εκλογική περιφέρεια του Πρωτοδικείου, στο οποίο είναι διορισμένοι και ασκούν τα καθήκοντά τους (άρθρο 68 παρ.12 του π.δ.26/2012).**

Σε περίπτωση που εξαντληθεί ο αριθμός των **αναπληρωτών** αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής σε κάποια εκλογική περιφέρεια και παραμείνουν εκλογικά τμήματα χωρίς αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής, ο οικείος έφορος μπορεί να διορίσει στα τμήματα αυτά αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής από τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 68 του π.δ.26/2012 και υπηρετούν ή βρίσκονται στην ίδια εκλογική περιφέρεια.

Η πράξη του εφόρου για το διορισμό ανακοινώνεται αμέσως στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών της εκλογικής περιφέρειας. Στην περίπτωση αυτή, είναι δυνατή και η χρησιμοποίηση αντιπροσώπων ή αναπληρωτών από άλλες εκλογικές περιφέρειες, τους οποίους διαθέτει με εντολή του ο έφορος της εκλογικής περιφέρειας, όπου διορίστηκαν, ύστερα από αίτηση του εφόρου της περιφέρειας στην οποία πρόκειται να χρησιμοποιηθούν. Οι μεταβολές αυτές, ανακοινώνονται αμέσως στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και στους οικείους Εισαγγελείς Πρωτοδικών.

Οι υπηρεσίες, στις οποίες ανήκουν τα πρόσωπα που μπορούν να διορισθούν ως αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής, πρέπει να στείλουν στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου, **το αργότερο δέκα (10) ημέρες** μετά την έναρξη της προεκλογικής περιόδου, δηλαδή το αργότερο **έως την 7^η Σεπτεμβρίου 2015, ονομαστικούς καταλόγους** για το σύνολο του προσωπικού των αντίστοιχων κατηγοριών, ως εξής:

- Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ονομαστικούς καταλόγους όλων των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχεία α΄ έως και γ΄, ε΄, στ΄, η΄, ι΄ έως ιβ΄ και ιδ΄ του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012.

- **Το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης**, ονομαστικές καταστάσεις, που συντάσσονται από τους Γενικούς Γραμματείς Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και περιλαμβάνουν όλους τους μόνιμους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους της περιφέρειάς τους, οι οποίοι μπορούν σύμφωνα με την παρ.4 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012, να διορισθούν αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής.
  - Για τους υπαλλήλους που υπηρετούν στις κεντρικές ή περιφερειακές υπηρεσίες των Υπουργείων, οι πίνακες συντάσσονται από την αρμόδια κεντρική υπηρεσία του κάθε Υπουργείου και αποστέλλονται στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.
  - Επιπλέον, το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης πρέπει να αποστέλλει στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου, **δέκα (10) το αργότερο ημέρες** μετά την έναρξη της προεκλογικής περιόδου, δηλαδή το αργότερο **έως την 7^η Σεπτεμβρίου 2015**, πίνακες των εκλογικών τμημάτων που συστάθηκαν σε όλη την Επικράτεια
- **Το Νομικό Συμβούλιο** του Κράτους ονομαστικό κατάλογο των δικαστικών αντιπροσώπων του.
- **Το Ελεγκτικό Συνέδριο**, ονομαστικούς καταλόγους των παρέδρων και εισηγητών του, καθώς και των δικαστικών υπαλλήλων που αναφέρονται στην παρ.3 στοιχείο ιε' του άρθρου 68 του π.δ.26/2012, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 74 του ν.4257/2014
- **Οι πρόεδροι των δικηγορικών συλλόγων** της χώρας, ονομαστικούς καταλόγους των δικηγόρων που είναι εγγεγραμμένοι σε κάθε δικηγορικό σύλλογο, καθώς και των ασκουμένων δικηγόρων.

Τα πρόσωπα που διορίζονται ως έφοροι και τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής ειδοποιούνται από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου πέντε (5) ημέρες πριν από την ψηφοφορία και οφείλουν να βρίσκονται στον τόπο του διορισμού τους **δύο (2) ημέρες πριν από την ψηφοφορία**, δηλαδή **την 17^η Σεπτεμβρίου 2015** (άρθρο 68 παρ.13 του π.δ. 26/2012).

Με την άφιξή τους, ειδοποιούν αμέσως τον Εισαγγελέα της περιφέρειάς τους και τον οικείο Περιφερειάρχη (άρθρο 68 παρ.13 του π.δ.26/2012). Ταυτόχρονα, υποχρεούνται να

αναφέρουν στον οικείο έφορο και με το ταχύτερο μέσο την άφιξη και την ανάληψη των καθηκόντων τους (άρθρο 66 παρ.3 του π.δ. 26/2012).

3. Γραμματέας εφορευτικής επιτροπής (άρθρο 63 του π.δ. 26/2012)

Η εφορευτική επιτροπή αναθέτει καθήκοντα γραμματέα, για τη σύνταξη των πρακτικών της, σε υπάλληλο δημόσιο ή δημοτικό ή υπάλληλο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, που είναι υποχρεωμένος να τα εκτελέσει. Αν τούτο δεν είναι εφικτό, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, η εφορευτική επιτροπή αναθέτει καθήκοντα γραμματέα σε έναν εκλογέα ή σε έναν από τα τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη της.

Στην περίπτωση που, για οποιοδήποτε λόγο, δεν υπάρχει γραμματέας της εφορευτικής επιτροπής, δεν παρακωλύεται καθόλου το έργο της, διότι ο ίδιος ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής ή ο προεδρεύων της επιτροπής μπορεί να εκτελέσει καθήκοντα γραμματέα.

4. Εκλογικά τμήματα και καταστήματα ψηφοφορίας (άρθρα 51, 52 και 55 του π.δ. 26/2012)

Για κάθε εκλογικό τμήμα πρέπει να οριστεί ξεχωριστό κατάστημα ψηφοφορίας. Τα εκλογικά τμήματα και καταστήματα ψηφοφορίας προσδιορίζονται με απόφαση των αντιπεριφερειάρχων της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού, η οποία εκδίδεται, **το αργότερο δεκαπέντε (10) ημέρες** μετά την έναρξη της προεκλογικής περιόδου (άρθρο 55 παρ.2 του π.δ.26/2012 όπως αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 10 παράγραφος 4 παρ.1 του ν.4239/2014).

Οι αποφάσεις των αντιπεριφερειάρχων κοινοποιούνται αμέσως στον Πρόεδρο του αρμόδιου Πρωτοδικείου και δια του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, στον Άρειο Πάγο.

Μετά την, κατά τα ανωτέρω, οριστικοποίησή τους, οι αποφάσεις γνωστοποιούνται με προκήρυξή τους στους δήμους του νομού, πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας, δηλαδή το αργότερο **έως την 14^η Σεπτεμβρίου 2015**. Περισσότερες λεπτομέρειες και οδηγίες για τον καθορισμό των εκλογικών τμημάτων και των καταστημάτων ψηφοφορίας, παρέχονται με άλλη εγκύκλιό μας.

Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 69 παρ.2 του π.δ.26/2012, παρέχεται η δυνατότητα άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν και στους κρατούμενους στα καταστήματα κράτησης, εφόσον βεβαίως πληρούν τις προϋποθέσεις που

ορίζονται από τις διατάξεις της εκλογικής νομοθεσίας. Για το σκοπό αυτό, οργανώνονται εκλογικά τμήματα σε κάθε κατάσταση κράτησης. Οι ειδικότερες λεπτομέρειες για την ψηφοφορία των κρατουμένων, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

5. Ψηφοδέλτια

Τα ψηφοδέλτια είναι μόνον έντυπα, κατασκευάζονται από χαρτί χρώματος λευκού σε σχήμα ορθογώνιο, εκτυπώνονται με φροντίδα και ευθύνη των κομμάτων, των συνασπισμών κομμάτων και των μεμονωμένων υποψηφίων και πρέπει να είναι τα ίδια σε κάθε εκλογική περιφέρεια.

Τα τυπογραφικά στοιχεία των ψηφοδελτίων πρέπει να είναι μελανής απόχρωσης.

Στα κόμματα και τους συνασπισμούς κομμάτων, των οποίων συνδυασμοί υποψηφίων ανακηρύχθηκαν στο ένα τρίτο τουλάχιστον των εκλογικών περιφερειών της χώρας, χορηγείται το χαρτί εκτύπωσης των ψηφοδελτίων από το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (άρθρο 70 του π.δ. 26/2012).

Αναφορικά με τις περαιτέρω λεπτομέρειες και το περιεχόμενο των ψηφοδελτίων, ισχύουν οι διατάξεις των παρ.1 έως και 6 και της παρ.8 του άρθρου 72 του π.δ.26/2012. Οι λεπτομέρειες σχετικά με τις διαστάσεις τους, καθορίστηκαν με την αριθ.30085/28.8.2015 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Τα λευκά ψηφοδέλτια, ίδιου σχήματος και διαστάσεων, αποστέλλονται από το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, στους οικείους αντιπεριφερειάρχες, οι οποίοι φροντίζουν για την παράδοσή τους στις εφορευτικές επιτροπές.

Σε περίπτωση έλλειψης έντυπων ψηφοδελτίων, επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν λευκά ψηφοδέλτια της ίδιας απόχρωσης με τα έντυπα, με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 74 του π.δ.26/2012. Διευκρινίζεται ότι τα λευκά ψηφοδέλτια χρησιμοποιούνται από την εφορευτική επιτροπή μόνον όταν κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας διαπιστωθεί έλλειψη εντύπων ψηφοδελτίων καθώς και όταν καθυστερήσει ο ανεφοδιασμός με έντυπα και όχι κατά την περίπτωση που ένα ή περισσότερα πολιτικά κόμματα δεν αποστείλουν τον αναγκαίο αριθμό εντύπων ψηφοδελτίων στον οικείο αντιπεριφερειάρχη, παρά το γεγονός ότι έχουν παραλάβει την ποσότητα χαρτιού που χορηγεί το Υπουργείο. Εφόσον όμως χρησιμοποιηθεί λευκό ψηφοδέλτιο, αυτό συμπληρώνεται από τον ίδιο τον εκλογέα ως προς την αναγραφή του ονόματος του συνδυασμού της επιλογής του. Τυχόν

συμπλήρωσή του (ως προς τον συνδυασμό) από την εφορευτική επιτροπή, συνιστά παραβίαση των οικείων διατάξεων της εκλογικής νομοθεσίας.

Τα κόμματα, οι συνασπισμοί κομμάτων, οι συνδυασμοί ανεξαρτήτων και οι μεμονωμένοι υποψήφιοι για τις βουλευτικές εκλογές, παραδίδουν στους αντιπεριφερειάρχες της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού επαρκή αριθμό ψηφοδελτίων **οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες** πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας, δηλαδή το αργότερο **έως την 11^η Σεπτεμβρίου 2015**. Στη συνέχεια, οι οικείοι αντιπεριφερειάρχες οφείλουν να εφοδιάσουν τις εφορευτικές επιτροπές, με αριθμό ψηφοδελτίων που να υπερβαίνει **κατά 20% τουλάχιστον** τον αριθμό των εγγεγραμμένων, σε κάθε εκλογικό τμήμα, εκλογέων (άρθρο 71παρ.2 του π.δ.26/2012).

Στο σημείο αυτό, τονίζεται ιδιαίτερα η ανάγκη πιστής τήρησης των διατάξεων αυτών, προκειμένου να αποφευχθεί τυχόν έλλειψη ψηφοδελτίων στα εκλογικά τμήματα κατά την ημέρα της ψηφοφορίας.

Επειδή όμως, το χρονικό διάστημα της προεκλογικής περιόδου είναι περιορισμένο και οι προθεσμίες ιδιαίτερα πιεστικές, **οι αντιπεριφερειάρχες της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού, είναι σκόπιμο να επιδεικνύουν ανοχή** και να παραλαμβάνουν ακόμη και μέσα σε ένα εύλογο, από τη λήξη των ανωτέρω προθεσμιών, χρονικό διάστημα, τα αποστέλλόμενα έντυπα ψηφοδέλτια, αρκεί να μην επηρεάζεται ουσιωδώς η προετοιμασία της σχετικής εκλογικής διαδικασίας.

6. Εκλογικοί φάκελοι

Οι φάκελοι, στους οποίους εσωκλείονται τα ψηφοδέλτια, κατασκευάζονται ομοιόμορφα από αδιαφανές χαρτί λευκής απόχρωσης, με φροντίδα του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και διατίθενται σε ολόκληρη την επικράτεια. Οι λεπτομέρειες σχετικά με τις διαστάσεις και τα άλλα γνωρίσματά τους, καθορίστηκαν με την αριθ.30085/28.8.2015 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, φροντίζει για την αποστολή των εκλογικών φακέλων στους οικείους αντιπεριφερειάρχες, οι οποίοι οφείλουν να παραδώσουν τους φακέλους στις δημοτικές αρχές, οι οποίες με τη σειρά τους εφοδιάζουν τις εφορευτικές επιτροπές όλων των εκλογικών τμημάτων (άρθρο 75 του π.δ.26/2012).

7. Εκλογικοί σάκοι

Οι εκλογικοί σάκοι, μέσα στους οποίους τοποθετείται όλο το εκλογικό υλικό μετά το τέλος της ψηφοφορίας, κατασκευάζονται από το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Οι σάκοι που θα χρησιμοποιηθούν στις προσεχείς γενικές βουλευτικές εκλογές φέρουν τυπωμένη στη μία εξωτερική πλευρά τους, με κεφαλαία γράμματα μαύρης απόχρωσης και σε παράλληλες σειρές, την ακόλουθη ένδειξη:

ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ 2015
ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ .....
..... ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ .....
(Αριθμός) (Όνομασία)

8. Κάλπες

Οι κάλπες κατασκευάζονται σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 57 του π.δ. 26/2012, με φροντίδα του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, το οποίο έχει εφοδιάσει όλα τα εκλογικά τμήματα της χώρας.

9. Ειδικά διαχωρίσματα ψηφοφορίας (παραβάν)

Για τη διασφάλιση της μυστικότητας της ψηφοφορίας, το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης έχει εφοδιάσει όλα τα καταστήματα ψηφοφορίας της χώρας, με ομοιόμορφα ειδικά διαχωρίσματα (παραβάν), που κατασκευάζονται από μεταλλικό λυόμενο σκελετό και καλύπτονται με μπλε χρώματος ύφασμα. Τα παραβάν τοποθετούνται στην αίθουσα ψηφοφορίας, προκειμένου να αποσύρονται οι εκλογείς για την τοποθέτηση, στον εκλογικό φάκελο, του ψηφοδελτίου της προτίμησής τους.

Επισημαίνεται ότι σε όσα εκλογικά τμήματα, κυρίως σε αστικά κέντρα, κριθεί αναγκαίο, μπορεί να χρησιμοποιηθεί και δεύτερο παραβάν, προκειμένου να διευκολυνθεί και να επιταχυνθεί η ψηφοφορία.

10. Εκλογικοί κατάλογοι

Οι γενικές βουλευτικές εκλογές της **20^{ης} Σεπτεμβρίου 2015**, θα διεξαχθούν με βάση τους εκλογικούς καταλόγους, όπως αυτοί οριστικοποιήθηκαν μετά την Γ' αναθεώρηση του 2015, και περιλαμβάνουν όλες τις μεταβολές που συντελέστηκαν **έως και την 30^η Ιουνίου 2015** (άρθρο 15 του π.δ. 26/2012).

Επίσης, θα χρησιμοποιηθούν και οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι και καταστάσεις για ορισμένες κατηγορίες εκλογέων (**στρατιωτικών, ναυτικών, και ανδρών φρουράς εκλογικών τμημάτων καθώς και κρατουμένων στα καταστήματα κράτησης**), που προβλέπονται στα άρθρα 27, 82 παρ.5, παρ.7 και παρ.8 και 69 παρ.2 του π.δ. 26/2012).

Λεπτομέρειες που αφορούν στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους, περιέχονται στην εγκύκλιό μας αριθ.30/30079/28.8.2015, η οποία έχει σταλεί σε όλα τα Υπουργεία, στα Γενικά Επιτελεία των Ενόπλων Δυνάμεων, στα Αρχηγεία της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και του Λιμενικού Σώματος, καθώς επίσης στους οικείους αντιπεριφερειάρχες.

11. Βιβλία και έντυπα (άρθρο 61 του π.δ. 26/2012)

Τα απαραίτητα για τις εκλογές βιβλία και έντυπα, που θα χρησιμοποιήσουν κυρίως οι εφορευτικές επιτροπές, αλλά και άλλες αρμόδιες υπηρεσίες και όργανα, διαμορφώθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και εκτυπώθηκαν από το Εθνικό Τυπογραφείο.

12. Έκδοση προγράμματος ψηφοφορίας

Τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα διεξαγωγής της ψηφοφορίας, δηλαδή το αργότερο **έως την 16^η Σεπτεμβρίου 2015**, οι δημοτικές αρχές εκδίδουν και δημοσιεύουν σε όλη την περιφέρειά τους πρόγραμμα ψηφοφορίας, το οποίο περιλαμβάνει τα στοιχεία που καθορίζονται στο άρθρο 56 του π.δ.26/2012.

13. Παραλαβή του εκλογικού υλικού στο κατάστημα ψηφοφορίας από τους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής

Ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής, οφείλει να βρίσκεται στον τόπο ψηφοφορίας, **το αργότερο την προηγούμενη ημέρα της ψηφοφορίας, δηλαδή την 19^η Σεπτεμβρίου 2015**, προκειμένου να παραλάβει (στο κατάστημα ψηφοφορίας) από το δήμαρχο το εκλογικό υλικό και να ελέγξει την πληρότητά του (άρθρο 78 παρ.1 του π.δ.26/2012). Για την περαιτέρω ασφαλή διαφύλαξη του υλικού, ευθύνεται ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ

1. Παραλαβή του καταστήματος ψηφοφορίας και των εκλογικών ειδών και διευθέτηση της αίθουσας ψηφοφορίας (άρθρα 78, 79, 80 και 81 του π.δ.26/2012)

Την ημέρα της ψηφοφορίας και μία ώρα πριν από την έναρξή της, τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής οφείλουν να βρίσκονται στον τόπο της ψηφοφορίας, για να παραλάβουν από το δήμαρχο ή το ορισθέν από αυτούς μέλος του δημοτικού συμβουλίου ή δημοτικό υπάλληλο, το κατάστημα ψηφοφορίας, τις κάλπες, τα έπιπλα και σκεύη, καθώς επίσης τα υπόλοιπα εκλογικά είδη.

Μετά την παραλαβή των ανωτέρω εκλογικών ειδών και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 78 του π.δ.26/2012, η εφορευτική επιτροπή:

- ορίζει γραμματέα για τη σύνταξη των πρακτικών
- προβαίνει, παρουσία των υποψηφίων ή των αντιπροσώπων των συνδυασμών, στην προετοιμασία της αίθουσας για τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας
- μεριμνά για την τακτοποίηση των θέσεων των μελών της και των αντιπροσώπων των συνδυασμών
- τοποθετεί την κάλπη μπροστά στο τραπέζι της και σε ύψος τέτοιο, ώστε η άνω πλευρά της κάλπης που φέρει τη σχισμή, να είναι υπερυψωμένη από το επίπεδο του τραπεζιού
- φροντίζει για τη διάταξη των ψηφοδελτίων των συνδυασμών και μεμονωμένων υποψηφίων στο τραπέζι, και
- εγκαθιστά τα ειδικά διαχωρίσματα ψηφοφορίας (παραβάν)

Για το σύνολο των ενεργειών προετοιμασίας του καταστήματος και των εκλογικών ειδών, συντάσσεται πρακτικό (πρακτικό Νο 1) που υπογράφεται από τον πρόεδρο και τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής και τους υποψήφιους ή τους αντιπροσώπους των συνδυασμών.

Μετά την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας, ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής κηρύσσει την έναρξη της ψηφοφορίας και αρχίζει η προσέλευση των ψηφοφόρων.

2. Παρουσία υποψηφίων και αντιπροσώπων τους

Κάθε συνδυασμός κόμματος ή συνασπισμός κομμάτων ή ανεξαρτήτων, καθώς και κάθε μεμονωμένος υποψήφιος, έχει το δικαίωμα να διορίσει σε κάθε εκλογικό τμήμα έναν αντιπρόσωπό του και έναν αναπληρωτή του (άρθρο 40 παρ.1 του π.δ. 26/2012).

Οι αντιπρόσωποι και οι αναπληρωτές τους διορίζονται με γραπτή δήλωση είτε του αρχηγού ή της διευθύνουσας επιτροπής του κόμματος είτε του εξουσιοδοτημένου από αυτούς υποψηφίου του οικείου συνδυασμού είτε του μεμονωμένου υποψηφίου. Η σχετική δήλωση κατατίθεται είτε απευθείας στον Πρόεδρο του αρμοδίου Πρωτοδικείου είτε στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ο οποίος έχει υποχρέωση να κοινοποιήσει το διορισμό στους Προέδρους των Πρωτοδικών (άρθρο 40 παρ.3 και 4 του π.δ. 26/2012). Οι αντιπρόσωποι, οφείλουν κατά την έναρξη της ψηφοφορίας **να επιδείξουν την ανωτέρω δήλωση** στον πρόεδρο της εφορευτικής επιτροπής ή τον διευθύνοντα τις εργασίες της. Σε κάθε περίπτωση πάντως, **διευκρινιστικά αναφέρεται ότι οι αντιπρόσωποι των πολιτικών κομμάτων που συμμετέχουν στις εκλογές, δύνανται να εισέλθουν ανά πάσα στιγμή της ημέρας της ψηφοφορίας, στο χώρο του εκλογικού τμήματος όπου θα ασκήσουν τα καθήκοντά τους.**

Σε περίπτωση που οι προτεινόμενοι αντιπρόσωποι των υποψηφίων είναι περισσότεροι από τρεις, η εφορευτική επιτροπή, πριν από την έναρξη της ψηφοφορίας, ορίζει ύστερα από κλήρωση τρεις μόνον από αυτούς, οι οποίοι δικαιούνται να παραμείνουν στο κατάστημα της ψηφοφορίας (άρθρο 40 παρ.2 του π.δ. 26/2012).

Εκτός από τους αντιπροσώπους, κάθε υποψήφιος μπορεί να διορίσει με συμβολαιογραφική πράξη έναν πληρεξούσιο, ο οποίος θα ενεργεί, αντί γι' αυτόν, τα σχετικά με την εκλογή, σύμφωνα με τις διατάξεις της εκλογικής νομοθεσίας. Δικαίωμα διορισμού ενός πληρεξουσίου σε κάθε εκλογική περιφέρεια, έχει επίσης κάθε πολιτικό κόμμα (άρθρο 40 παρ.5 του π.δ. 26/2012).

Οι υποψήφιοι ή οι αντιπρόσωποί τους ή, ελλείψει των τελευταίων, οι αναπληρωτές τους, έχουν δικαίωμα να παρευρίσκονται στην ψηφοφορία, να προβαίνουν σε παρατηρήσεις ή ενστάσεις σχετικά με την τάξη της ψηφοφορίας, να θέτουν τη σφραγίδα τους στην κάλπη, να παρευρίσκονται στη διαλογή των ψήφων και να ασκούν κάθε άλλο δικαίωμα που τους παρέχεται από το νόμο (άρθρο 88 παρ.1 του π.δ. 26/2012).

3. Προσέλευση και αναγνώριση των ψηφοφόρων (Άρθρο 82 του π.δ. 26/2012)

Οι εκλογείς προσέρχονται στην αίθουσα ψηφοφορίας ένας-ένας ή σε μικρές ολιγάριθμες ομάδες ή όπως ειδικότερα ορίζει η εφορευτική επιτροπή, η οποία αναγνωρίζει την ταυτότητά τους και επαληθεύει την εγγραφή τους στον εκλογικό κατάλογο.

Η αναγνώριση των εκλογέων για την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος γίνεται με βάση την **αστυνομική τους ταυτότητα** ή τη σχετική προσωρινή βεβαίωση της αρμόδιας αρχής ή το διαβατήριό τους ή την άδεια οδήγησης ή το ατομικό βιβλιάριο υγείας όλων των ασφαλιστικών ταμείων. Σημειώνεται ότι τυχόν «κομμένα» δελτία αστυνομικής ταυτότητας είναι αποδεκτά.

Ειδικότερα για τα **διαβατήρια**, επισημαίνεται ότι αρκεί και ελληνικό διαβατήριο που έχει λήξει η ισχύς του.

Το προσωπικό της **Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και οι Στρατιωτικοί**, που υπηρετούν, με οποιαδήποτε ιδιότητα, **στις Ένοπλες Δυνάμεις ή στο Λιμενικό Σώμα**, ψηφίζουν με βάση τους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους στην περιφέρεια όπου υπηρετούν, προσέρχονται στο εκλογικό κατάστημα ατομικά και όχι συντεταγμένοι ή με οποιαδήποτε συνοδεία.

Η **αναγνώριση** των στρατιωτικών και όσων υπηρετούν στα σώματα ασφαλείας γίνεται με βάση τις στρατιωτικές ή υπηρεσιακές τους ταυτότητες, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις. Οι εκλογείς αυτοί **οφείλουν να προσκομίσουν** στην εφορευτική επιτροπή, **βεβαίωση της υπηρεσίας τους ή της μονάδας τους** ότι δεν έχουν εγγραφεί στις καταστάσεις του άρθρου 27 του π.δ.26/2012, προκειμένου να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα στο δήμο που είναι εγγεγραμμένοι.

Μετά την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος **και εφόσον ζητηθεί από τον εκλογέα, χορηγείται σε αυτόν έντυπη βεβαίωση άσκησης του εκλογικού δικαιώματος**, που υπογράφεται και σφραγίζεται από τον πρόεδρο της Εφορευτικής Επιτροπής (με τέτοιες έντυπες βεβαιώσεις θα είναι εφοδιασμένα όλα τα εκλογικά τμήματα (άρθρο 83 παρ.6 του π.δ.26/2012)).

Κατά την αναγνώριση των εκλογέων, είναι πιθανό να διαπιστωθούν για ορισμένους εκλογείς ασυμφωνίες, εξαιτίας λαθών ή άλλων αιτιών, μεταξύ των στοιχείων τους στον εκλογικό κατάλογο και αυτών της αστυνομικής ή υπηρεσιακής τους ταυτότητας.

Ειδικότερα:

α) Τα στοιχεία εγγραφής τους στους εκλογικούς καταλόγους να μη συμπίπτουν απόλυτα με τα στοιχεία της αστυνομικής ή υπηρεσιακής τους ταυτότητας. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει οι εκλογείς να προσκομίσουν βεβαίωση ταυτοπροσωπίας, που εκδίδεται από τον οικείο δήμαρχο ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο, από το οποίο να προκύπτει και να αποδεικνύεται η ταυτότητά τους.

Ωστόσο, εναπόκειται στην κρίση της εφορευτικής επιτροπής να λάβει υπόψη της τα περαιτέρω στοιχεία που τυχόν αποδεικνύουν την ταυτότητα του εκλογέα, προκειμένου να του επιτρέψει να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα.

β) Γυναίκες εκλογείς που έχουν εγγραφεί στον εκλογικό κατάλογο με το επώνυμο του συζύγου τους, ενώ στο δελτίο της αστυνομικής τους ταυτότητας φέρονται με το πατρικό τους επώνυμο ή και αντίστροφα.

γ) Γυναίκες εκλογείς που είχαν εγγραφεί στον εκλογικό κατάλογο με το επώνυμο του συζύγου τους και αφού διαζεύχθηκαν, αντικατέστησαν το δελτίο της αστυνομικής τους ταυτότητας, αλλάζοντας το επώνυμο του συζύγου τους με το επώνυμο του γένους τους, χωρίς να έχει γίνει σχετική διόρθωση των στοιχείων τους στον εκλογικό κατάλογο.

Στις παραπάνω β' και γ' περιπτώσεις, είναι δυνατή η εξακρίβωση της πραγματικής ταυτότητας των εκλογέων με αντιπαραβολή των στοιχείων του εκλογικού καταλόγου και της αστυνομικής ταυτότητας, ώστε να μην απαιτείται προσκόμιση και άλλων αποδεικτικών εγγράφων.

Εφόσον όμως και με την αντιπαραβολή των στοιχείων δεν είναι δυνατή η εξακρίβωση της ταυτότητάς τους, οι γυναίκες εκλογείς πρέπει να είναι εφοδιασμένες με ανάλογο αποδεικτικό έγγραφο (π.χ πρόσφατη ληξιαρχική πράξη γάμου).

Σε κάθε περίπτωση, η εφορευτική επιτροπή είναι αρμόδια να κρίνει, αν αποδεικνύεται η ταυτότητα των εκλογέων με οποιοδήποτε άλλο στοιχείο ή έγγραφο (π.χ. μνεία γένους στην αστυνομική ταυτότητα).

4. Διπλοεγγεγραμμένοι

Σε περίπτωση τυχόν διπλοεγγραφής στους εκλογικούς καταλόγους, υπάρχει **δίπλα στα στοιχεία του διπλοεγγεγραμμένου εκλογέα η ένδειξη Δ (διπλοεγγεγραμμένος)**.

Κατά την ψηφοφορία, ο διπλοεγγεγραμμένος εκλογέας υπογράφει ενώπιον του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής έντυπη υπεύθυνη δήλωση, με την οποία δηλώνει ότι, έχοντας υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 113 παρ.2 του π.δ. 26/2012, έλαβε γνώση ότι είναι διπλοεγγεγραμμένος και δεν ψήφισε, ούτε προτίθεται να ψηφίσει την ημέρα αυτή σε άλλο εκλογικό τμήμα της χώρας. Με αυτές τις έντυπες υπεύθυνες δηλώσεις, εφοδιάζονται όλα τα εκλογικά τμήματα, μαζί με το λοιπό εκλογικό υλικό.

Κατά την υπογραφή της ανωτέρω υπεύθυνης δήλωσης, πρέπει να δοθεί από τους δικαστικούς αντιπροσώπους ιδιαίτερη προσοχή στη συμπλήρωση των στοιχείων του

διπλοεγγεγραμμένου εκλογέα και **ιδιαίτερα στην ορθή αναγραφή του ειδικού εκλογικού αριθμού, όπως αυτός προκύπτει από τον εκλογικό κατάλογο.**

Στην υπεύθυνη δήλωση πρέπει επίσης να αναγράφονται τα στοιχεία του εκλογικού τμήματος.

Περαιτέρω, οι δικαστικοί αντιπρόσωποι οφείλουν να τοποθετήσουν τις υπεύθυνες δηλώσεις των διπλοεγγεγραμμένων εκλογέων **σε ιδιαίτερο φάκελο και να τις παραδώσουν στο οικείο Πρωτοδικείο ξεχωριστά από τον εκλογικό σάκο.**

Ο φάκελος αυτός, θα φέρει εξωτερικά την ένδειξη:

«Υπεύθυνες δηλώσεις διπλοεγγεγραμμένων εκλογέων εκλογικού τμήματος.....Δήμου .....Νομού.....».

Οι **Πρόεδροι Εφετών**, προκειμένου περί μεικτών εκλογικών τμημάτων ετεροδημοτών, καθώς και οι **Πρόεδροι Πρωτοδικών** οφείλουν να συγκεντρώσουν τους ανωτέρω φακέλους με τις υπεύθυνες δηλώσεις των διπλοεγγεγραμμένων εκλογέων και να τους αποστείλουν, αμέσως μετά τις εκλογές, στη Διεύθυνση Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, προκειμένου να ακολουθήσει η παραβολή των στοιχείων.

5. Ετεροδημότες

Όπως είναι ήδη γνωστό, παρέχεται πλέον η δυνατότητα στους ετεροδημότες εκλογείς να ψηφίσουν στον τόπο διαμονής τους, εφόσον είχαν υποβάλει σχετική **αίτηση έως την 30^η Ιουνίου 2015** και περιελήφθησαν σε ειδικούς εκλογικούς καταλόγους.

Στην περίπτωση αυτή, πριν από το όνομα κάθε ετεροδημότη στους βασικούς εκλογικούς καταλόγους, υπάρχει η ένδειξη **Ε**. Στους εκλογείς αυτούς, απαγορεύεται να ψηφίσουν στο δήμο, στους βασικούς εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι εγγεγραμμένοι.

Συνεπώς, **οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής δεν πρέπει να επιτρέπουν σε εκλογείς**, οι οποίοι φέρουν την ένδειξη Ε στο βασικό εκλογικό κατάλογο, να ψηφίσουν.

Οι δικαστικοί αντιπρόσωποι, πρέπει επίσης να έχουν υπόψη τους ότι για τον **υπολογισμό των πραγματικά εγγεγραμμένων** κάθε κοινού εκλογικού τμήματος, **αφαιρούνται οι ετεροδημότες και θεωρούνται εγγεγραμμένοι μόνον όσοι δεν φέρουν την ένδειξη Ε** πριν από το όνομά τους.

Με αυτόν τον τρόπο, θα αποφευχθεί η πλασματική εμφάνιση στοιχείων, που αφορούν τόσο στο σύνολο του εκλογικού σώματος όσο και στο ποσοστό αποχής.

Περισσότερες πληροφορίες για την ψηφοφορία των ετεροδημοτών παρέχονται σε σχετική εγκύκλιό μας (αριθ. 34/30359/31.8.2015).

6. Παραλειφθέντες εκλογείς

Εκλογείς που, χωρίς να έχουν στερηθεί του εκλογικού τους δικαιώματος, δεν περιλαμβάνονται στους εκλογικούς καταλόγους, μπορούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα έως το τέλος της ψηφοφορίας σε οποιοδήποτε εκλογικό τμήμα του δήμου, στα δημοτολόγια ή μητρώα αρρένων του οποίου είναι γραμμένοι (άρθρο 8 παρ.4 έως 8 του π.δ.26/2012).

Συνεπώς, όσοι Έλληνες πολίτες είναι εγγεγραμμένοι σε δημοτολόγια δήμου της χώρας και δεν είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους των οικείων δήμων, έχουν τη δυνατότητα **έως και το πέρας διεξαγωγής της ψηφοφορίας της 20^{ης} Σεπτεμβρίου 2015, να απευθυνθούν στο δήμο, στα δημοτολόγια του οποίου είναι εγγεγραμμένοι, και να ζητήσουν πιστοποιητικό εγγραφής τους στα δημοτολόγια, προκειμένου να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα.**

Όσοι από τους ανωτέρω πολίτες είναι εγγεγραμμένοι μόνο στα **μητρώα αρρένων** και όχι στα δημοτολόγια δήμου της χώρας, μπορούν να εφοδιαστούν με πιστοποιητικό που να βεβαιώνει την εγγραφή τους στα μητρώα αρρένων.

Τα πιστοποιητικά που θα προσκομίζουν οι ανωτέρω εκλογείς και τα οποία **θα εκδίδονται εις διπλούν**, φέρουν την κάτωθι ένδειξη:

«ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ της 20^{ης} Σεπτεμβρίου 2015»

Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής, υποχρεούνται να επιτρέψουν σε όσους από αυτούς τους εκλογείς προσκομίζουν τα ανωτέρω πιστοποιητικά και είναι εγγεγραμμένοι στο δήμο από τον οποίο εκδόθηκε το πιστοποιητικό, να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα. Η αναγνώρισή τους γίνεται με βάση τα προαναφερόμενα - στην ενότητα 3 του Μέρους αυτού - αποδεικτικά της ταυτότητάς τους έγγραφα.

Σημειώνεται ότι οι ανωτέρω εκλογείς **υπογράφουν έντυπη υπεύθυνη δήλωση που προβλέπεται και για τους διπλοεγγεγραμμένους εκλογείς**, στην οποία δηλώνουν ότι δεν ψήφισαν ούτε προτίθενται να ψηφίσουν την ημέρα αυτή σε άλλο εκλογικό τμήμα και ότι δεν έχουν στερηθεί του εκλογικού τους δικαιώματος.

Μετά την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος, τα στοιχεία τους προστίθενται στον εκλογικό κατάλογο του εκλογικού τμήματος που ψήφισαν, καθώς και στο πρωτόκολλο ψηφοφορίας και κατά την έκδοση των αποτελεσμάτων, οι εκλογείς αυτοί **θα προσμετρώνται**

στους εγγεγραμμένους και στους ψηφίσαντες του ίδιου τμήματος, γίνεται δε και σχετική μνεία στο πρακτικό.

Τα πιστοποιητικά, βάσει των οποίων ψηφίζουν οι εκλογείς αυτοί, τοποθετούνται μετά το τέλος της ψηφοφορίας στον εκλογικό σάκο, μαζί με τα λοιπά εκλογικά έγγραφα.

7. Άσκηση εκλογικού δικαιώματος

Σε κάθε εκλογέα δίνεται ένας και μοναδικός φάκελος, ο οποίος μονογράφεται κατά τη στιγμή της παράδοσής του από τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής και σφραγίζεται με την σφραγίδα της εφορευτικής επιτροπής. Μαζί με το φάκελο, δίνεται και πλήρης σειρά εντύπων ψηφοδελτίων όλων των συνδυασμών και των μεμονωμένων υποψηφίων, καθώς και ένα λευκό ψηφοδέλτιο.

Ακολουθώς, η επιτροπή υποδεικνύει στον εκλογέα να αποσυρθεί στο παραβάν, όπου, χωρίς να είναι θεατός, τοποθετεί το ψηφοδέλτιο της επιλογής του στο φάκελο. Έπειτα ο εκλογέας, αφού κολλήσει το φάκελο, επιστρέφει και, ενώπιον της εφορευτικής επιτροπής και των λοιπών παρισταμένων, ρίχνει ο ίδιος το φάκελο στην κάλπη (άρθρα 72 παρ.7 και 83 παρ.1 και 2 του π.δ. 26/2012).

Ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής οφείλει να ενημερώνει τους εκλογείς ότι δεν τίθεται στο ψηφοδέλτιο σταυρός προτίμησης υπέρ των υποψηφίων, δεδομένου ότι οι υποψήφιοι εκλέγονται κατά τη σειρά που αναγράφονται στο συνδυασμό του κόμματος (λίστα).

Σε περίπτωση όμως που τεθεί από εκλογέα σταυρός προτίμησης, το ψηφοδέλτιο αυτό δεν είναι άκυρο, αλλά προσμετράται υπέρ του συνδυασμού.

8. Πρωτόκολλο ψηφοφορίας

Η εφορευτική επιτροπή τηρεί πρωτόκολλο ψηφοφορίας, αριθμημένο και μονογραφημένο από την αρμόδια υπηρεσία (Περιφέρεια Αττικής/ Περιφερειακές Ενότητες έδρας νομών), στο οποίο καταχωρίζονται τα στοιχεία των εκλογέων που ψήφισαν. Με το πέρας της ψηφοφορίας, το πρωτόκολλο κλείνεται και υπογράφεται από τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής και τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής. Οι υποψήφιοι ή οι αντιπρόσωποι ή οι αναπληρωτές τους μπορούν επίσης να υπογράψουν το πρωτόκολλο ψηφοφορίας (άρθρο 84 του π.δ. 26/2012).

9. Διευκολύνσεις εκλογέων

α) Εκλογείς, οι οποίοι δεν μπορούν να ανταποκριθούν σε παρατεταμένη αναμονή προκειμένου να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα όπως π.χ. κυοφορούσες γυναίκες, υπερήλικες, ανάπηροι, ασθενείς κ.λ.π., καθώς και όσοι καλύπτουν υπηρεσιακές ανάγκες (όπως αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων, της Ελληνικής Αστυνομίας ή υπάλληλοι που εκτελούν υπηρεσία για τις εκλογές), πρέπει να ψηφίζουν με απόλυτη προτεραιότητα. Για το σκοπό αυτό, απευθύνονται στον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής ή σε μέλος της εφορευτικής επιτροπής, οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να τους εξυπηρετήσουν.

β) Εκλογείς, οι οποίοι λόγω σωματικής αδυναμίας δεν μπορούν να διεκπεραιώσουν αυτόνομα τις προβλεπόμενες ενέργειες της ψηφοφορίας, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν τη συνδρομή του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής ή άλλου μέλους της εφορευτικής επιτροπής, οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να την παράσχουν (άρθρο 83 παρ.3 του π.δ.26/2012). Για τη διευκόλυνση των ατόμων με αναπηρία, έχει εκδοθεί η αριθ.30401/1.9.2015 ξεχωριστή εγκύκλιος του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

10. Ψηφοφορία στρατιωτικών, ναυτικών, μελών εφορευτικών επιτροπών, εφόρων, τακτικών και αναπληρωτών αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής, ανδρών φρουράς, διερμηνέων τουρκικής γλώσσας και κρατουμένων

α) Η διαδικασία ψηφοφορίας των εν λόγω κατηγοριών εκλογέων, ρυθμίζεται με κάθε λεπτομέρεια στα άρθρα 54, 62, 69, 82 παρ.4 έως και 8, και 83 παρ.5 του π.δ. 26/2012, καθώς και στην εγκύκλιο αριθ.30/30079/28.8.2015. Ειδικά για τους διερμηνείς της τουρκικής γλώσσας του άρθρου 64, επειδή δεν καθορίζεται ο τρόπος άσκησης του εκλογικού δικαιώματος, επισημαίνουμε ότι για την ταυτότητα του νομικού λόγου, θα εφαρμοσθούν οι διατάξεις των άρθρων 62 και 69, που ρυθμίζουν τα σχετικά με την ψηφοφορία των μελών των εφορευτικών επιτροπών και των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής αντίστοιχα.

β) Επιπλέον, για την ψηφοφορία των ανδρών της φρουράς των εκλογικών τμημάτων και του λοιπού στρατιωτικού προσωπικού, καθώς επίσης και του προσωπικού των Σωμάτων Ασφαλείας, που διατίθεται για τις ανάγκες των εκλογών ή μετακινείται για άλλους υπηρεσιακούς λόγους, ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 54 και 82 παρ.5, 6 και 7 του

π.δ.26/2012. Οι εκλογείς αυτοί ψηφίζουν σε εκλογικό τμήμα του δήμου, όπου εκτελούν διατεταγμένη υπηρεσία, βάσει ειδικών ονομαστικών καταστάσεων, που συντάσσονται και υπογράφονται από τον διοικητή της μονάδας, στην οποία υπάγονται, και εφόσον βέβαια είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του άρθρου 27 οποιασδήποτε εκλογικής περιφέρειας, οι οποίοι έχουν επικυρωθεί από το οικείο Πρωτοδικείο. Οι καταστάσεις των εκλογέων αυτών, υποβάλλονται απευθείας στον πρόεδρο της εφορευτικής επιτροπής του εκλογικού τμήματος, όπως ειδικότερα ορίζουν οι διατάξεις των παραγράφων 5 και 7 του άρθρου 82 του π.δ. 26/2012.

Με την ίδια διαδικασία, ψηφίζει στο λιμένα έκτακτου κατάπλου και το προσωπικό των πολεμικών πλοίων, που λόγω υπηρεσιακών αναγκών κατά την ημέρα των εκλογών, δεν θα βρίσκεται σε προγραμματισμένο λιμένα κατάπλου.

Οι ναυτικοί ψηφίζουν σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 27 παρ.7 και 82 παρ.8 του π.δ. 26/2012 και στην αριθ.15297/15.4.2014 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ναυτιλίας και Αιγαίου.

Κρατούμενοι, που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν, ψηφίζουν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 69 παρ.2 του π.δ. 26/2012 και τα οριζόμενα στην αριθ. 30080/28.8.2015 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Τέλος, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παρ.1 του άρθρου 69 του π.δ.26/2012, παρέχεται η δυνατότητα και στους αναπληρωτές εφόρους καθώς και σε όσους δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς μετέχουν στην εκλογική διαδικασία - και εφόσον έχουν οριστεί γι' αυτό με σχετική απόφαση του οικείου εφόρου - να ψηφίζουν σε εκλογικό τμήμα της έδρας του εφόρου, που ορίζεται από αυτόν.

11. Ενστάσεις κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας

Κάθε εκλογέας ή υποψήφιος ή αντιπρόσωπός του, έχει το δικαίωμα να υποβάλει στην εφορευτική επιτροπή, ενστάσεις σχετικές με παραβάσεις νόμου που συντελέστηκαν κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας μέσα ή έξω από το εκλογικό τμήμα. Οι ενστάσεις είναι έγγραφες και καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο βιβλίο πρακτικών της επιτροπής. **Η υποβολή οποιασδήποτε ένστασης δεν διακόπτει την ψηφοφορία.**

Για τις ενστάσεις και για κάθε άλλο ζήτημα που τυχόν προκύψει, αποφασίζει η εφορευτική επιτροπή, αιτιολογημένα, είτε αμέσως είτε μετά το τέλος της ψηφοφορίας. Αναφορικά με την

εγκυρότητα των ψηφοδελτίων, μπορεί να υποβληθεί ένσταση από κάθε μέλος της εφορευτικής επιτροπής, από το δικαστικό αντιπρόσωπο και τους υποψηφίους ή τους αντιπροσώπους τους. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η εφορευτική επιτροπή αποφασίζει, κατόπιν ακρόασης του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής (άρθρο 85 του π.δ. 26/2012).

12. Τήρηση της τάξης κατά την ψηφοφορία

Η φροντίδα για την τήρηση της δημόσιας τάξης και ασφάλειας στον τόπο της ψηφοφορίας και γύρω από αυτόν ανήκει στην εφορευτική επιτροπή. Για το σκοπό αυτό και εφόσον κριθεί απαραίτητο, η προορισμένη δύναμη της αστυνομίας υπάγεται σ' αυτήν και εκτελεί αμέσως τις αιτήσεις και υποδείξεις της. Κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας, αν η εφορευτική επιτροπή ή μέλη της τελέσουν αξιόποινη πράξη ή παραβιάσουν, εν γένει, τον εκλογικό νόμο, ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής, συντάσσει έκθεση για την πράξη αυτή και φροντίζει για τη δίωξη του υπαιτίου αμέσως μετά το πέρας της εκλογής (άρθρα 66 παρ.2 και 86 του π.δ. 26/2012), διαβιβάζοντας το σχετικό φάκελο στον αρμόδιο εισαγγελέα.

Στον τόπο της ψηφοφορίας ή στον ευρύτερο χώρο δεν επιτρέπεται να πλησιάσει κανένας εκλογέας ή πολίτης ή αξιωματικός που φέρει όπλο ή άλλο ενδεδειγμένο για επίθεση όργανο. Η είσοδος στο κατάστημα ψηφοφορίας επιτρέπεται μόνο σε όσους εκτελούν τα προβλεπόμενα από τη νομοθεσία καθήκοντα και στους εκλογείς που προσέρχονται να ψηφίσουν (άρθρο 87 του π.δ. 26/2012).

Στην απαγόρευση αυτή δεν υπάγονται οι υπάλληλοι των Ο.Τ.Α. που θα διατεθούν στους δικαστικούς αντιπροσώπους για τη μεταφορά του εντύπου μετάδοσης των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας.

13. Παρακολούθηση ψηφοφορίας από ανταποκριτές εφημερίδων

Στους ανταποκριτές του ξένου τύπου, ραδιοφώνου και τηλεόρασης, κινηματογραφιστές, φωτορεπόρτερ, στους διερμηνείς που θα τους συνοδεύουν, καθώς και σε τυχόν παρατηρητές του ΟΑΣΕ, επιτρέπεται η είσοδος στα εκλογικά τμήματα, για τη διευκόλυνση του έργου τους. Τα πρόσωπα αυτά πρέπει να είναι εφοδιασμένα με ειδικές ταυτότητες της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης και Επικοινωνίας / Γενικής Γραμματείας Μέσων Ενημέρωσης. Για τους Έλληνες δημοσιογράφους και τους εκδότες του περιοδικού τύπου, επιτρέπεται η είσοδος με την επίδειξη επαγγελματικής ταυτότητας ή ταυτότητας της Ένωσης Συντακτών.

Επισημαίνεται ότι η είσοδος και η παρουσία των ανωτέρω προσώπων στα εκλογικά τμήματα, δεν μπορεί να εμποδίζει την κανονική διεξαγωγή της ψηφοφορίας και να προκαλεί καθυστερήσεις.

14. Παράταση της ψηφοφορίας

Με την παρέλευση της καθορισμένης ώρας λήξης της ψηφοφορίας και εφόσον διαπιστωθεί ότι υπάρχουν ακόμη εκλογείς που επιθυμούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα, η εφορευτική επιτροπή μπορεί να παρατείνει την ψηφοφορία για δύο ώρες κατ' ανώτατο όριο. Σε περίπτωση διακοπής, για οποιονδήποτε λόγο, της ψηφοφορίας, αυτή παρατείνεται με συμφωνία και του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής, για χρονικό διάστημα ίσο με τη διάρκεια της τυχόν διακοπής.

Σε ιδιαίτερα εξαιρετικές και απόλυτα δικαιολογημένες περιπτώσεις, η εφορευτική επιτροπή μπορεί να παρατείνει την ψηφοφορία και πέραν από τις δύο ώρες καθώς και από το χρόνο που διήρκεσαν οι διακοπές, να εξαντληθεί ο αριθμός των παρόντων εκλογέων (άρθρο 89 παρ.1 του π.δ. 26/2012).

15. Τέλος ψηφοφορίας

Μετά τη λήξη της ψηφοφορίας, ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής κηρύσσει την περάτωσή της και κλείνονται οι πόρτες του εκλογικού καταστήματος (άρθρο 89 παρ.2 του π.δ. 26/2012). Αμέσως μετά αρχίζει η διαδικασία ανοίγματος της κάλπης, καταμέτρησης των φακέλων, και διαλογής των ψηφοδελτίων και ανακοινώνεται το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας.

16. Διαλογή ψήφων. Εξαγωγή και ανακοίνωση αποτελεσμάτων

16.1 Σύνταξη πρακτικού

Στο βιβλίο πρακτικών (ΠΡΑΚΤΙΚΟ Νο 2), αναφέρεται ο αριθμός των εγγεγραμμένων εκλογέων στους εκλογικούς καταλόγους, ο αριθμός εκείνων που ψήφισαν, η ώρα λήξης της ψηφοφορίας, καθώς και ο λόγος τυχόν παράτασής της. Επίσης, πιστοποιείται ότι οι σφραγίδες

της κάλπης βρέθηκαν άθικτες τη στιγμή του ανοίγματος αυτής (άρθρο 89 παρ.2 και 3 του π.δ.26/2012).

16.2 Άνοιγμα κάλπης – Καταμέτρηση φακέλων

Ο δικαστικός αντιπρόσωπος, παρουσία των υποψηφίων ή των αντιπροσώπων των συνδυασμών, ανοίγει την κάλπη και καθορίζει τα καθήκοντα κάθε μέλους της επιτροπής. Ακολούθως, καταμετρώνται οι φάκελοι, χωρίς να ανοιχτούν. Το αποτέλεσμα της καταμέτρησης αναγράφεται ολογράφως στο βιβλίο πρακτικών και κατόπιν τοποθετούνται οι φάκελοι πάλι στην κάλπη. Εάν από την καταμέτρηση προκύψει διαφορά μεταξύ του αριθμού των φακέλων και των εκλογέων που ψήφισαν, επαναλαμβάνεται η καταμέτρηση.

Εάν και πάλι προκύψει διαφορά, πετιούνται οι φάκελοι εκείνοι που δεν έχουν τη σφραγίδα της εφορευτικής επιτροπής. Όταν ο αριθμός των ασφράγιστων ξεπερνάει τον αριθμό των φακέλων που πλεονάζουν, τότε αφαιρούνται στην τύχη και πετιούνται τόσοι ασφράγιστοι φάκελοι όσοι είναι οι πλεονάζοντες.

Εάν και πάλι ύστερα από το πέταγμα των ασφράγιστων φακέλων υπάρχουν πλεονάζοντες, τότε όλοι οι σφραγισμένοι φάκελοι ξαναρίχνονται στην κάλπη και αφαιρούνται στην τύχη όσοι είναι και οι πλεονάζοντες. Οι φάκελοι που έτσι αφαιρούνται, ανοίγονται και σημειώνεται στο βιβλίο πρακτικών το περιεχόμενο των ψηφοδελτίων, που βρίσκονται μέσα σε αυτούς τα οποία όμως δεν υπολογίζονται στη διαλογή.

Η εφορευτική επιτροπή υποχρεούται σε κάθε περίπτωση, να διατυπώσει στα πρακτικά τη γνώμη της για την αιτία της ύπαρξης πλεοναζόντων φακέλων (άρθρο 90 παρ.3 έως 6 του π.δ. 26/2012).

16.3 Διαλογή ψήφων

Μετά την καταμέτρηση των φακέλων αρχίζει η αποσφράγιση τους και η διαλογή των ψηφοδελτίων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 91, 92 και 93 του π.δ.26/2012. Ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής ή ο διευθύνων τις εργασίες της, παίρνει από την κάλπη έναν – έναν φάκελο, τον αποσφραγίζει και, αφού εξακριβώσει την εγκυρότητα του ψηφοδελτίου, το επιδεικνύει σε όποιον από τους παριστάμενους το ζητήσει, διαβάζοντας το περιεχόμενό του ώστε να ακούγεται από όλους.

Κάθε έγκυρο ψηφοδέλτιο αριθμείται, κατά τη σειρά εξαγωγής του, από την κάλπη. **Ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής, θέτει τη μονογραφή του σε κάθε έγκυρο ψηφοδέλτιο.**

Στη συνέχεια ο αριθμός κάθε ψηφοδελτίου σημειώνεται στον ειδικό πίνακα διαλογής (ΒΙΒΛΙΟ ΔΙΑΛΟΓΗΣ ΨΗΦΩΝ ΥΠΕΡ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ), ο οποίος τηρείται για τους συνδυασμούς κομμάτων ή συνασπισμών και για τους μεμονωμένους υποψηφίους. Στον πίνακα και απέναντι από το όνομα του συνδυασμού ή του μεμονωμένου υποψηφίου, αναγράφεται ο αριθμός του ψηφοδελτίου.

Τα άκυρα και τα λευκά ψηφοδέλτια δεν αριθμούνται ούτε αναγράφονται στον πίνακα διαλογής, μονογράφονται όμως και αυτά από τον πρόεδρο της επιτροπής και αναγράφονται στην πράξη που συντάσσεται μετά το τέλος της διαλογής των ψήφων.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι **τα λευκά ψηφοδέλτια δεν προσμετρώνται στα έγκυρα** (άρθρο 98 παρ.8 του π.δ. 26/2012).

16.4 Έγκυρότητα – Ακυρότητα ψηφοδελτίων

Οι διατάξεις που προβλέπουν ακυρότητα των ψηφοδελτίων κατά την ψηφοφορία, πρέπει να εφαρμόζονται μόνο στις περιπτώσεις εκείνες, όπου σαφώς προκύπτουν ελαττώματα, που βάσιμα μπορεί να θεωρηθεί ότι οδηγούν στην παραβίαση του απορρήτου της ψηφοφορίας.

Σύμφωνα με το π.δ. 26/2012, ακυρότητα των ψηφοδελτίων υπάρχει:

- Σε περίπτωση που το ψηφοδέλτιο δεν είναι έντυπο, έστω και μερικά (άρθρο 70 παρ.3 του π.δ. 26/2012)
- Σε περίπτωση αλλοίωσης του περιεχομένου του ψηφοδελτίου (άρθρο 73 παρ.1 του π.δ. 26/2012)
- Σε περίπτωση που σημειωθούν λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία σε οποιαδήποτε πλευρά του ψηφοδελτίου (άρθρο 73 παρ.2 του π.δ. 26/2012)
- Σε περίπτωση λευκού ψηφοδελτίου με διαγραφές, εγγραφές ή διορθώσεις, που καθιστούν αμφίβολο το περιεχόμενό του (άρθρο 74 παρ.6 του π.δ. 26/2012)
- Σε περίπτωση που λευκό ψηφοδέλτιο δεν έχει την σφραγίδα της εφορευτικής επιτροπής, την ημερομηνία της εκλογής και τη μονογραφή του οικείου δικαστικού αντιπροσώπου (άρθρο 74 παρ.7 του π.δ. 26/2012)
- Σε περίπτωση που ο φάκελος φέρει σημειωμένα στίγματα, σημεία ή λέξεις, τα οποία θα κριθούν σαν διακριτικά γνωρίσματα, που ολοφάνερα παραβιάζουν το απόρρητο

της ψηφοφορίας και, συνεπώς, επάγονται την ακυρότητα του ψηφοδέλιου που περιέχει ο φάκελος. (άρθρο 75 παρ.4 του π.δ. 26/2012)

Εκτός από την ακυρότητα που προβλέπουν τα ανωτέρω άρθρα, το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο και στις ακόλουθες περιπτώσεις που ορίζονται περιοριστικά, δηλαδή εάν: α) εκτυπώθηκε σε χαρτί που ολοφάνερα διαφέρει στο χρώμα απ' αυτό που χορηγήθηκε από το Δημόσιο ή με τυπογραφικά στοιχεία πρόδηλα διαφορετικά στο χρώμα απ' αυτά που γενικά χρησιμοποιήθηκαν β) έχει σχήμα ή διαστάσεις που διαφέρουν φανερά από τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 70 γ) δεν είναι ακριβώς σύμφωνα με τους όρους των παραγράφων 2-6 του άρθρου 72 δ) βρεθεί στον ίδιο φάκελο μαζί με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια του ίδιου ή άλλου συνδυασμού ε) χρησιμοποιηθεί σε εκλογικό τμήμα άλλης εκλογικής περιφέρειας και όχι αυτής, που αναγράφεται πάνω σε αυτό, και στ) βρεθεί σε φάκελο, που δεν πληροί τους όρους των διατάξεων των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 75 (άρθρο 76 του π.δ 26/2012).

Επιπλέον, κρίνεται χρήσιμο να διευκρινιστεί ότι δεν αποτελούν, κατά κανόνα, λόγο ακύρωσης από τις εφορευτικές επιτροπές, ήσσονος σημασίας διαφορές των ψηφοδελτίων, οι οποίες ενδέχεται να οφείλονται σε:

- συνήθεις τυπογραφικές αβλεψίες
- ασήμαντες αποκλίσεις από τις οριζόμενες διαστάσεις (στις οποίες η σχετική απόφαση αναφέρεται με τη λέξη «περίπου», αναπόφευκτες άλλωστε κατά την κοπή των φύλλων του χαρτιού)
- απλές παραλλαγές της απόχρωσης ή της ποιότητας του χαρτιού
- ατέλειες στην κοπή των πλευρών, και
- στίγματα ή ξέσματα, που επέφερε η εκτύπωση του μεγάλου όγκου των ψηφοδελτίων

16.5 Διαβίβαση αποτελεσμάτων

Αμέσως μόλις ολοκληρωθεί η διαλογή των ψηφοδελτίων, ο πρόεδρος της επιτροπής οφείλει να τηλεγραφήσει ή να ανακοινώσει εγγράφως, με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο, στον αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας του νομού, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται το εκλογικό τμήμα, το αποτέλεσμα της διαλογής κατά συνδυασμούς κομμάτων και μεμονωμένους υποψηφίους.

Η ανακοίνωση πρέπει να περιλαμβάνει:

- Τον αριθμό των εγγεγραμμένων εκλογέων στους εκλογικούς καταλόγους του τμήματος
- Τον αριθμό των εκλογέων που ψήφισαν
- Τον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων
- Τον αριθμό των άκυρων ψηφοδελτίων
- Τον αριθμό των λευκών ψηφοδελτίων
- Τον συνολικό αριθμό των άκυρων και λευκών ψηφοδελτίων
- Τον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός και κάθε μεμονωμένος υποψήφιος

Αντίγραφο του ανωτέρω εντύπου μετάδοσης αποτελεσμάτων μπορεί να δοθεί στους αντιπροσώπους των κομμάτων, εφόσον τούτο ζητηθεί.

Μετά το τέλος της διαλογής των ψηφοδελτίων κατά συνδυασμούς κομμάτων και μεμονωμένους υποψηφίους, κλείνεται ο πίνακας διαλογής με πράξη που συντάσσεται στον πίνακα αυτόν και υπογράφεται από τον πρόεδρο και τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής, τους υποψηφίους ή τους αντιπροσώπους τους. Ειδικότερα, στην πράξη που συντάσσεται στο τέλος του πίνακα διαλογής των συνδυασμών και των μεμονωμένων υποψηφίων, αναφέρεται το άθροισμα των εγκύρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός και μεμονωμένος υποψήφιος.

Αμέσως μετά συντάσσεται από την εφορευτική επιτροπή άλλη πράξη, η οποία καταχωρίζεται στο βιβλίο πράξεων της εφορευτικής επιτροπής (ΠΡΑΚΤΙΚΟ Νο 2) και υπογράφεται από όλα τα παραπάνω πρόσωπα. Στην πράξη αυτή αναφέρονται:

- Η ημέρα και η ώρα του πέρατος της διαλογής
- Ο ολικός αριθμός των εγγεγραμμένων στο εκλογικό τμήμα εκλογέων
- Ο ολικός αριθμός των εκλογέων που ψήφισαν
- Ο ολικός αριθμός των φακέλων που βρέθηκαν στην κάλπη
- Ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων
- Ο αριθμός των άκυρων ψηφοδελτίων
- Ο αριθμός των λευκών ψηφοδελτίων
- Ο αριθμός των ψηφοδελτίων που προσβλήθηκαν ως άκυρα, αλλά κηρύχθηκαν έγκυρα

- Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων (συμπεριλαμβανομένων και αυτών που κηρύχθηκαν έγκυρα κατά την προηγούμενη περίπτωση), τα οποία έλαβε κάθε συνδυασμός και κάθε μεμονωμένος υποψήφιος
- Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε «ψηφοδέλτιο υποψηφίων Επικρατείας» και που είναι ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων (άρθρο 3 παρ. 4 του π.δ. 26/2012).

Η πράξη αυτή διαβάζεται ενώπιον όλων των μελών της εφορευτικής επιτροπής και των υποψηφίων ή των αντιπροσώπων τους και αντίγραφο της αποστέλλεται αμέσως στον οικείο αντιπεριφερειάρχη και στο δήμαρχο, στην περιφέρεια των οποίων υπάγεται το εκλογικό τμήμα (άρθρο 93 παρ.2 του π.δ. 26/2012).

Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής οφείλουν να υποβάλουν στον οικείο έφορο έγγραφη αναφορά για κάθε αξιοσημείωτο γεγονός που έλαβε χώρα κατά την διενέργεια της εκλογής (άρθρο 66 παρ.3 εδάφια β' και γ' του π.δ. 26/2012).

Τέλος, μετά και τις ανωτέρω ενέργειες, όλο το εκλογικό υλικό τοποθετείται στον ειδικό εκλογικό σάκο, όπως ειδικότερα περιγράφεται στο άρθρο 94 παρ.1 του π.δ. 26/2012.

17. Παράδοση σάκων στον Πρόεδρο του αρμόδιου Πρωτοδικείου

Μετά την τοποθέτηση του εκλογικού υλικού της ψηφοφορίας, ο εκλογικός σάκος σφραγίζεται από την εφορευτική επιτροπή. Ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής, υποχρεούται να παραδώσει αυτοπροσώπως το σφραγισμένο εκλογικό σάκο, στον Πρόεδρο του αρμόδιου Πρωτοδικείου.

Σε περίπτωση που η μετάβαση στην έδρα του Πρωτοδικείου είναι δυσχερής ή δαπανηρή, ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής πρέπει να παραδώσει τον παραπάνω εκλογικό σάκο στον Πρόεδρο του πλησιέστερου Πρωτοδικείου, ο οποίος με τη σειρά του οφείλει να τον αποστείλει αμέσως και με το ασφαλέστερο μέσο, στον Πρόεδρο του αρμόδιου Πρωτοδικείου (άρθρο 94 παρ. 1 του π.δ. 26/2012).

Επίσης, η εφορευτική επιτροπή, στο πλαίσιο των καθηκόντων της και πριν από την αποχώρησή της από το εκλογικό κατάστημα, παραδίδει στο δήμαρχο την κάλπη, αφού προηγουμένως τοποθετήσει μέσα σε αυτήν τα πλεονάζοντα εκλογικά είδη (άρθρο 93 παρ.3 του π.δ.26/2012).

Ο δήμαρχος είναι στο εξής υπεύθυνος για τη φύλαξή τους.

18. Καθήκοντα των εφόρων αντιπροσώπων δικαστικής αρχής την επομένη των εκλογών

Την επομένη των εκλογών, οι έφοροι των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής υποχρεούνται απαραιτήτως και εγγράφως να γνωστοποιήσουν στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης:

α) Προκειμένου για τους δικαστικούς αντιπροσώπους, τακτικούς ή αναπληρωματικούς, που δεν παρουσιάστηκαν στα εκλογικά τμήματα στα οποία διορίστηκαν, το ονοματεπώνυμο, την ιδιότητά τους και τη διεύθυνσή τους.

β) Προκειμένου για τους αναπληρωματικούς δικαστικούς αντιπροσώπους που δεν χρησιμοποιήθηκαν, το ονοματεπώνυμο και την ιδιότητά τους, την ημέρα και ώρα που εμφανίστηκαν σε αυτούς και το λόγο της μη χρησιμοποίησής τους.

19. Κατανομή εδρών

Η Ανωτάτη Εφορευτική Επιτροπή ενεργεί τη διαδικασία της κατανομής εδρών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 99 και 100 του π.δ.26/2012. Ακολούθως, τα οικεία Πρωτοδικεία ανακηρύσσουν τους βουλευτές με βάση τη σχετική απόφαση της Ανωτάτης Εφορευτικής Επιτροπής περί κατανομής εδρών (άρθρο 103 του π.δ. 26/2012).

Οι έδρες που δικαιούται κάθε συνδυασμός σε κάθε εκλογική περιφέρεια καταλαμβάνονται από τους υποψήφιους αυτού σύμφωνα με τη σειρά που έχουν προταθεί στη δήλωση κατάρτισης του συνδυασμού και ανακηρύχθηκαν από τον Άρειο Πάγο.

Τέλος, παρακαλούνται οι δικαστικοί αντιπρόσωποι και οι εφορευτικές επιτροπές να φροντίσουν για τη μέγιστη δυνατή διευκόλυνση των εκλογέων, την ορθή τήρηση των νόμιμων διαδικασιών και την επιτυχή διεξαγωγή των εκλογών.

Η παρούσα εγκύκλιος θα αποσταλεί στους δήμους καθώς και στις εφορευτικές επιτροπές όλων των εκλογικών τμημάτων της χώρας, με φροντίδα των οικείων αντιπεριφερειάρχων.

Ακολουθεί **παράρτημα νομοθεσίας**, που περιλαμβάνει προεδρικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις, σχετικά με τα θέματα που τίγονται στην εγκύκλιο αυτή.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΑΝΙΤΑΚΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ:

1. Προεδρία Δημοκρατίας
Γραφείο Διοικητικών Υποθέσεων
2. Γενική Γραμματεία Πρωθυπουργού
3. Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Διοικητικού
4. Όλα τα Υπουργεία
Διευθύνσεις Διοικητικού
5. Γενικά Επιτελεία: Εθνικής Άμυνας, Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας
Διευθύνσεις Προσωπικού
6. Αρχηγεία Ελληνικής Αστυνομίας, Λιμενικού Σώματος και Πυροσβεστικού Σώματος
Διευθύνσεις Διοικητικού
7. Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο
8. Συμβούλιο της Επικρατείας
9. Άρειος Πάγος και Εισαγγελία Αρείου Πάγου
10. Ελεγκτικό Συνέδριο
11. Εφετεία και Εισαγγελίες Εφετών (μέσω οικείων αντιπεριφερειάρχων)
12. Πρωτοδικεία και Εισαγγελίες Πρωτοδικών (μέσω οικείων αντιπεριφερειάρχων)
13. κ. κ. Γενικούς Γραμματείς Αποκεντρωμένων Διοικήσεων
14. κ. κ. Περιφερειάρχες
15. κ.κ Αντιπεριφερειάρχες περιφερειακής ενότητας έδρας νομών
16. Περιφερειακές ενότητες έδρας νομών
17. Δικηγορικούς συλλόγους της χώρας (μέσω οικείων αντιπεριφερειάρχων)
18. κ. κ. Εφόρους δικαστικών αντιπροσώπων (μέσω οικείων αντιπεριφερειάρχων)
19. Εφορευτικές επιτροπές εκλογικών τμημάτων (μέσω οικείων αντιπεριφερειάρχων)
20. Δήμους της χώρας (μέσω οικείων αντιπεριφερειάρχων)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
3. Γεν. Δ/ντή Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Εκλογών
4. Διεύθυνση Εκλογών

